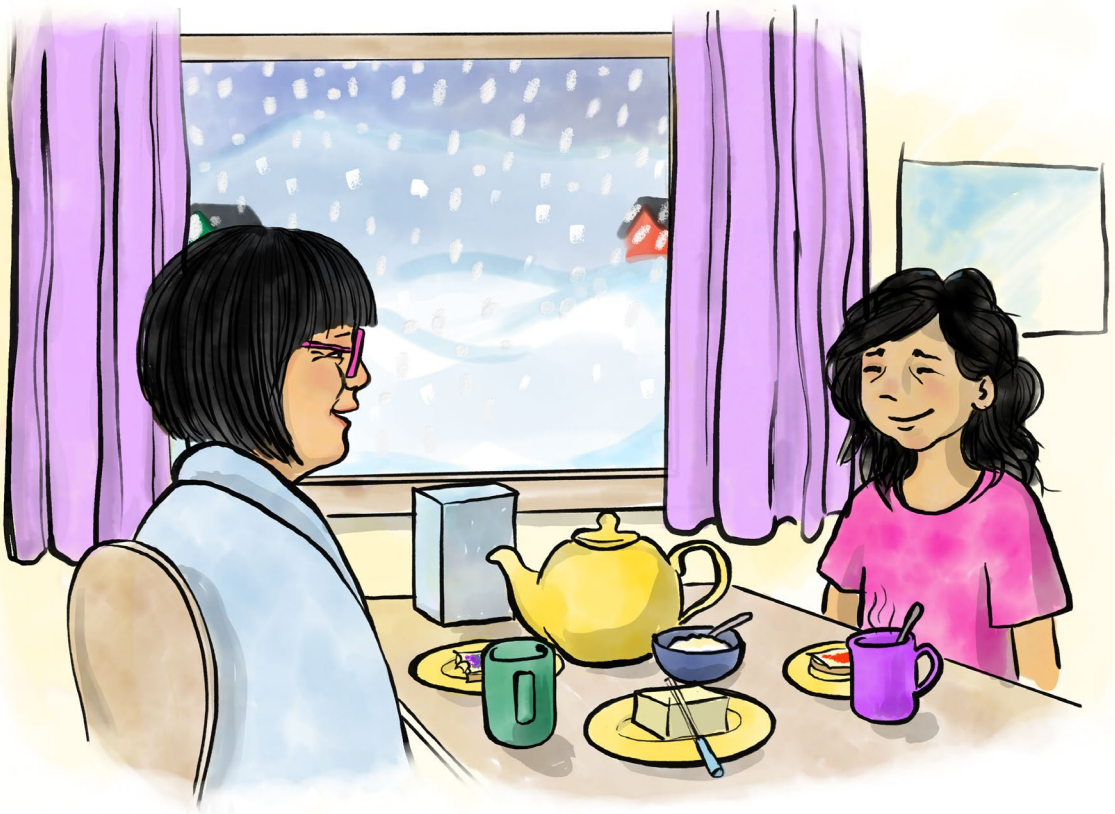

Rosas lillebror har et handicap

Af Anette Hvid Thomsen

Det er morgen. Lørdag morgen er altid hyggelig hjemme hos Rosa og Ivik. Mor har lavet morgenmad og sidder i køkkenet, da Rosa kommer derud.

"Vil du have en ostemad, Rosa", spørger mor.

"Aap og en kop the med sukker", svarer Rosa og smiler.

"Det sner i dag", siger mor og blinker til Rosa. Hun ved, at Rosa elsker at lege i sneen.

"Far og onkel tog tidligt på jagt i morges", siger mor.

"Hundene var meget ivrige efter at skulle afsted".

Ivik kommer ud i køkkenet og gnider sine øjne. Hans hår stritter til alle sider, og han sætter sig med besvær op på stolen.

"Har du sovet godt, min skat", spørger mor.

"Ja, jeg drømte, at jeg var med i hundeslædevæddeløbet ude ved sletten". "Jeg vandt", siger Ivik. Hans brune øjne stråler af glæde. Mor smiler og roder ham i håret.

Ivik og Rosa får en ostemad hver og spiser, imens de snakker videre om hundeslædevæddeløbet, som er i næste weekend.

"Rosa, vil du gå i butikken og handle grødris og gulerødder for mig?". "Jeg skal lave Suaasat", siger mor.

"Jeg vil med", siger Ivik og hopper ned fra stolen og går ud på badeværelset for at børste tænder.

Ivik går ikke som andre børn. Han halter og ser derfor anderledes ud. Hans ene ben er skævt og lidt kortere end det andet. Han har været på sygehuset og er blevet opereret mange gange. Sidste år var han og mor i Danmark i lang tid, fordi Ivik skulle opereres på Rigshospitalet. Rosa savnede dem hver dag.

"Må han gå med", spørger mor.

"Okay", siger Rosa, "men vi går lige om lidt, så skynd dig Ivik!"

Ivik og Rosa går ned mod byen. Ivik har svært ved at gå i sneen. Det er blevet glat på vejene.

Ved de store boligblokke møder de moster Else. Hun er på vej hjem for at hjælpe mor med rengøringen. Hun kysser og krammer dem. Moster dufter altid så dejligt af sæbe. Hun giver dem penge, inden hun går videre, så de kan købe slik i butikken.

"Takuss," råber moster oppe fra bakken ved det flotte, nye blå hus. Hun vinker til Rosa og Ivik. Moster er så sød.

Udenfor butikken står Aviaja og Nuunu. De går i Rosas klasse.

"Hej," siger pigerne, da de ser Rosa og Ivik. Ivik bliver så glad og ivrig, da han ser dem. Han falder over sine ben og lander i den kolde sne.

Aviaja og Nuunu kigger på hinanden og griner.

Rosa bliver flov. "Dumme Ivik, hvorfor skulle han også med", tænker Rosa. Hun kigger på Ivik, som prøver at komme op at stå.

"Hvorfor kan han ikke være, som de andres søskende", tænker hun.

"Aviajas storebror er dygtig til fodbold, og Nuunus

søster er en af de bedste i byen til at stå på ski". Dumme Ivik er god til at falde!!

Ivik rejser sig. Han har tårer i øjnene. Han børster sne af sit ærme.

Nu bliver Rosa sur. "I skal ikke grine af Ivik. Han har et handicap og kan ikke gøre for det".

"Jeg bliver ked af det, når I griner af mig", siger Ivik stille.

Aviaja og Nuunu siger ikke noget. De står og kigger ned i jorden.

"Undskyld", siger Aviaja.

"Kom Ivik", siger Rosa og tager ham i hånden. "Vi skal handle for mor".

Om mandagen kommer Rosas klasselærer Inge ind i klassen.

“Vi skal have emnedag og som I ved, skal det handle om, at alle mennesker er forskellige”. “Nogen mennesker har en anderledes opførsel og ser måske anderledes ud i forhold til andre.” Vi skal snakke om, hvordan vi kan hjælpe og støtte hinanden som mennesker”.

Inge beder børnene tænke over, om de kender nogen, som har en anderledes opførsel.

“Min bedstemor bor på plejehjemmet nede ved kirken, og hun kan aldrig huske, hvad jeg hedder”, siger Andala. “Men hun var jo med til min barnedåb og kastede paggaa for mig”. “Hun ved godt, at jeg hedder Andala, hun glemmer det bare nogle gange”. “Nogle gange kalder hun mig for Kristian, men det er jo det, min far hedder”.

Andala ryster på hovedet og smiler. Børnene sidder stille og lytter. Nogle af dem nikker. De har også prøvet, at nogle mennesker har en anderledes opførsel.

“Din bedstemor ved hvem du er i sit hjerte”, siger Inge og peger på sit eget hjerte.

“Min bror har et handicap”, siger Rosa. “Han falder over sine ben, fordi det ene ben er skævt”. “Han kan ikke gøre for det”. Rosa kigger ned i bordet. Hun er lige ved at græde. Inge kommer over til hendes bord. Hun lægger trøstende en hånd på Rosas skulder.

“Ved I hvad det vil sige, når nogen har et handicap”,

spørger hun børnene. De fleste er stille.

Enkelte nikker.

Inge fortæller, at alle mennesker er født forskellige. Nogle er født med et handicap, og det betyder, at de skal have ekstra hjælp og støtte til at klare sig. Nogle mennesker har måske fået et handicap senere i livet pga. en ulykke eller sygdom.

"Der findes forskellige handicap", fortæller Inge og kigger rundt på børnene.

Nogle har dårligt syn og bruger briller. Der er også nogle som er helt blinde og intet kan se. Nogen har en arm, som de ikke kan bevæge. Nogle mennesker får kramper og falder om på jorden. De ligger måske og ryster, og man skal ikke blive bange for dem. Deres kramper stopper igen, efter et stykke tid.

Der er nogle der ikke kan gå og derfor sidder de i kørestol. De skal måske have hjælp til at komme rundt i byen. Nogle mennesker har et hørehandicap og bruger høreapparat. Måske er de helt døve og kan intet høre. Hvis de ikke kan høre, hvad man siger til dem med ord, må man bruge hænderne og lave tegn, for at snakke med dem.

"Man kan også have et usynligt handicap", siger Inge og kigger på Ole Peter. Inge synes han ser lidt ked ud af det i dag.

Børnene kigger spørgende på hende. Hvad mon hun mener?

"Mennesker med et usynligt handicap, ser helt almindelige ud udenpå men indeni har de det svært. De har brug for, at de hele tiden ved, hvad der skal ske og ændringer gør dem bange og forvirrede, siger Inge". "Udenpå er vi alle forskellige men indeni har vi de samme følelser", fortsætter Inge.

"Hvad mener du?", siger Aviaja.

"Vi er alle sammen lige meget værd som mennesker".

"Vi har alle brug for en ven, der hjælper en. "Alle har brug for nogen, der elsker og beskytter en". "Alle har brug for nogen, som ser det, man er god til". "Alle bliver kede af det, hvis nogen driller eller griner ad en".

Inge kigger ud over klassen og smiler til børnene.

Nuunu kigger over på Rosa. Hun smiler forsigtigt til Rosa, som smiler tilbage. Hun er ikke ked af det mere. Det føles rart at snakke om alle de svære følelser.

Pludselig siger Aviaja: "Jeg har en morbror, som hedder Knud. Han har et stort handicap og kan ikke klare sig selv. Han bor i Danmark, på et bosted, hvor der bor andre, som også skal have hjælp hver dag, ligesom ham. Han kan ikke tale eller tage tøj på selv. Om sommeren besøger han vores familie her i Grønland. Der er nogen, som rejser sammen med ham og hjælper ham, imens han er på besøg. Han elsker kaffemik og mattak". Aviaja ser glad og stolt ud. Nogle af drengene fra klassen griner. De har godt set Knud i sommer, da han var på besøg. Han går på en anderledes måde og svinger mærkeligt med hovedet. Han kigger ned i jorden, når han går, og indimellem stopper han op og tramper hårdt i jorden. Det ser sjovt og lidt fjollet ud.

Inge siger: "Man skal ikke grine af andre. Man er, som man er, og man er god nok, lige meget hvordan man ser ud".

Det er vigtigt at behandle alle mennesker godt og med respekt.

Aviaja kigger over på drengene, der grinede og siger: "Vi elsker når morbror Knud besøger os, han er del af vores familie. Mor savner ham ofte og græder, når hun snakker om ham".

Drengene slår ud med armene, som om de vil sige undskyld. Inge siger, at alle mennesker nogle gange kan få sagt eller gjort noget, som gør andre kede af det. Men hvis man siger undskyld og hjælper hinanden, så bliver det godt igen.

En aften sidder Ivik og Rosa og tegner ved spisebordet. Mor har tændt lys i vinduerne. Det er så smukt, når det er mørkt udenfor.

Ivik har tegnet hundeslædevæddeløbet, som han drømte om. Der er flotte slæder med mange hunde spændt for. Der er børn og voksne i farvestrålende tøj, som kigger på. Ivik har også tegnet bjerge, solen, himlen og en masse sne. På en hundeslæde, som mændene fra byen bærer over deres hoveder, sidder en lille dreng med armene i vejret.

Ivik er så dygtig til at tegne flotte tegninger af deres land, og af de ting han oplever, synes Rosa.

"Det er mig, der sidder der, fordi jeg har vundet ", siger Ivik og griner. Han ser meget stolt ud. Han peger på drengen, som sidder på slæden.

Rosa griner. "Så skal du vist snart i gang med at øve dig. Du kan jo spørge far og onkel, om du må komme med, næste gang de skal ud med hundeslæderne på isen".

"Jaaa", siger Ivik og rækker armene over mod Rosa.

Rosa rejser sig og går over og giver ham et stort kram og kysser ham i håret. Hun elsker sin lillebror, lige præcis som han er, og hun vil altid passe på ham.

Hej hej

Rosas lillebror har et handicap
Af Anette Hvid Thomsen

Oversættelse: Aminnguaq Dahl Petrussen

Illustrationer: Ivalu Risager
Grafisk designer: Anne-Lise Jacobsen
Udgivet af: Tilioq

1. udgave, 1. oplag 2020
Tryk: Livonia Print, Letland

ISBN: 978-87-970915-1-7

Udgivet med støtte fra Departementet for Uddannelse,
Kultur og Kirke

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

